

Mahjas weesis.

Makfa ar peesuhitichanu
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 kop.
" pufgadu 85 "

Makfa bes peesuhitichanas
Nihga:
par gadu 1 rub. — kop.
" pufgadu 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teef isdohts fest-
deenahm no p. 12 fahloht.

Makfa
par fludinashanu:
par weenas fleijas smaltu
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, makfa 10 lap.

Redatzija un ekpedizija
Nihga,
Ernst Plates bilshu- un
grahmatu- drukatawa pee
Peshtera basnijas.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apgahdatajs.

Mahjas weesis isnaht ween reis pa nedetu.

N° 41.

Sestdeenā 9. Oktober.

1876.

„Mahjas weesa lasitajeem“

par sinu, ka ar 40. numuru eesahzees beidsamais gada zetorksnis un ka us scho laiku war „Mahjas weesi“ pasteleht. „Mahjas weesis“ no Oktobera fahloht lihds gada beigahm makfa 30 kop., ar peesuhitichanu pa pasti 65 kop. Veelikums us scho laiku makfa 20 kop.

Ernst Plates,

„Mahjas weesa“ redaktors un apgahdatajs.

Abditajs.

Saunatahs sinas. Telegrafa sinas.
Eekschemes sinas. No Nihgas: lohshu miltschanas deenas preefch Nihgas tantoneem, — gohda algas preefch teatera lugahm. No Palmars: divi swebtu deenas. No Talssem: breesmu darbs, — rekrushu nemshana. No Krohna Wirzawas: tureenas skohlotaja 25 gada amata swebtki. No Sestdeem: lohigs, bei ari behdigs wgaehjums. No Tiflijas: mescha deashana. U hseemes sinas. No Schweizes: pahwestneeku rihloshanas. No Italijas: laupitaju nebuschana, — katolu garidsneeku fapulze. No Belgijas: ultramontanu leeta. No Spanijas: dumpis us Kubas falas. No Turzijas: wif-pahriga fara-bushchana. No Konstantinopeles: Wej-Turku partija. No Semliinas: Turzijas pameera preefchlikums. No Serbijas: breesmu darbi. No Belgrades: Serbijas walsts bushchana. No Rumenijas: kara-pulku isrihloshana. No Nihnas: judras laupitaji.
Kautu fahpes. Wehja brihnishki darbi u. t. pr. Rugenu Sahnim. Preefch skohlahm. Par eewehroshanu. Grahmatu sinas. Labibas u. t. pr. Abildes.
Peelikuma: Dari pareisi un nebihstees ne no weena. Graudi un feebi.

Saunatahs sinas.

No Nihgas. Pahr tirgoschanu runajohht jafaka, ka ta palikuse jautraka un dshiwala, ihpaschi ar fehlahm un lineem. Laiks ari atmetees zitads, leela leetus lihshana apstahjufehs un tai weeta stahjees faufs, fahnainfch laiks; tai nakti no treschdeenas us zetortdeenu fala lihds 3 grahdeem auktuma.

— Sirgu flaitichana, ka jaw minejam, fahlahs scho pirmdeenu.

No Krohna-Enselinas. Pee mums leetus gandrih il deenas stipri ween lihst. 28ta September ari pehrkons pahri reijas it stipri ruhza. Ar kartufeteem gauscham flikti rahdahs; jo pa puf koleeraini un fapuwufchi, laikam deht ta gauscham leetaina laika.
Blauwas Eduards.

No Mastawas. Tureenas padohmes nama Dmitri Turewitschs Samarins tureja firdigu runu pahr Slahwu leetu. Wifsch fawa runa issazija to preefchlikumu, ka wajadsetu pee muhfu augsta Keisera eefneegt wifu padewigako rakstu, kura ta pilnigaka padewiba un tas prahts issazibts, ka wifas laushu fahrtas griboht katru upuru nest preefch Kreewijas gohda un flawas un pilnigi paklausibht augsta Keisera paweh-

lehm, weenalga waj ar stingru wahrdu jeb ar karu preefch Slahwu brahtu palihdsibas Turzija griboht gahdaht.

No Semliinas. Us Derwischas Paschas pawehli tika nonahweti 20 kristige un 1 preesteris. Tai 14ta September Turki usbrula Kasondschi zeemam un awlahwa 26 zilwekus. Sono Dshuritscham Turki mehlei zaurumus isduhrusch, striki zauri iswilkusch un tad winam pa gabaleem meesu no panteem nokapajusch. Nikolam Zormam garu naglu zaur smakru isdshinusch, striki pee naglas preefchjusch un nelaimigo kahdu laiku aplahrt wasajusch, to beigas gabalos fakapajusch. Baulimas zeema tika 40 kristige nokauti, kuru starp dachki kristige tika dshiw aprakti. Libenskopolje un Glawotschopolje Turki breesmigi plohsijahs.

No Bukarestes teef sinohts, ka starp Rumeniju un Kreewiju esohht notaishts tahds nolihgums, ka Rumenija, ja wajadsetu, kautu Kreewu pulkeem zaur Rumeniju eet.

Telegrafa sinas.

No Berlines tai 7. Oktober. Keisera waldbiba isflaiduse pawehli, ka Wahzijas walsts fapulze jafafauz. — Austrijas waldbiba isflaiduse rakstu, kas sihmejahs us pameeru. Ka dshird, tad Turku waldbiba nodohmajufe peenemt pameeru us 6 nedelahm. Rumenijas waldbiba isflaiduse rakstu, ka wina pee karoschanas nehemfchoht dalibu. — No Italijas teef sinohts, ka tur fawwalneeku pulks isrihlojotees preefch Serbijas. — Tee pee Donawas leelupes buhdamee zetokschni teef us karoschanu isrihloti.

No Bihnes tai 6. Oktober. Ka no tureenas teef sinohts, tad Anglu waldbiba leelwalstim to nodohmu issazijufe, ka wina ar wifem faweem spehkeem preti stahschotees, ja kahda leelwalsts ar faweem kara-pulkeem eenemtu kahdu Turzijas semes gabalu. Tapeh; ari dohma, ka Anglija isrihlofchoht kara-pulku, to us Turziju waretu fuhstihht.

Ceſſijemes ūnas.

No Rihgas. Rā „Wid. gub. aw.“ ūno, tad Rihgas kreises kara-deenaſta komiſija dara ūnamu, ka wina ūhini gada ūahſchoht ūawu eeſaulſchanas-darbu ūchahdās deenās: preeſch 4. Rihgas kantona tai 1mā Nowember.

„ 3. „ „ „ 5tā „
 „ 2. „ „ „ 15tā „

Teem, kam kara-deenaſtā ja-eeſtahjāhs, waijaga uſ wiſadu wiſi tai 25tā Nowember pee Rihgas kreises kara-pulku preeſch-neeka (Kreis-Militair-Chef) peeteiltees deht eeſtahſchanāhs deenaſtā. Komiſijas ūapulzes weeta pa rekruiſchu nemſchanas laiſu buhs Rihg. Latw. beedribas namā.

— Rā ūchejeenas awiſes ūno, tad Krimuldas mahjitājs Wilhelm Walter l. to atlauſchanu dabujis, no jauna gada ūahſchoht laudis iſlaiſt jaunu awiſi.

— No R. L. beedribas ūinatnibas komiſijas mums peeſuhtihſ ūchahds rakſts: Rihgas Latweeſchu beedribas runas-wihru pulks, uſ ūinatnibas komiſijas preeſchā liſſchanu, ir noſpreebis trihs gohda-algas preeſch labalahm teatera lugahm Latweeſchu walodā, un prohti: a) par wiſlabalo ſlatu- jeb behdu-lugu — 75 rbl., b) par wiſlabalo johku-lugu — 75 rbl., un c) par labalo pehz tam ſlatu-, behdu- waj johku-lugu, pehz ūinatnibas komiſijas noſpreeſchanas — 50 rbl. Par eeſuhtamahm lugahm ir noſajihſ: 1) ſlatu- waj behdu-lugai wajag buht ſmeltai iſ tagadejāhs Latweeſchu dſihwes, waj ari iſ kahda wehſturiga atgadijuma, un 4 waj 5 zehleeni leelai buht. Perſonu ſtāits nedriht pa daudſ leels buht. 2) Johku-lugai wajag buht ſmeltai iſ tagadejāhs dſihwes Latwijā, un wina i muhſu laiſa wainas un kaites mehreni jajohda. Lugai japastahw wiſmaſakais iſ trihs zehleeneem. Perſonu ſlaitam newaijag buht wiſai leelam. Wehlejāms, ka lugā nahktu preeſchā dſeedajchana un ka tadeht buhtu klahſ peelihtas notes ar muſikas pawadiſchanu. Muſiku war nemt no ziteem komponiſteem. Peefihm. Rā behdu-, ſlatu-, tā ari johku-lugas rakſneekem uſ to jaluhko, ka deſorāzijas pee iſrahdiſchanas nedara pa daudſ grehtibas. 3) Lugas, kas pee konkurenzes grih nemt dalibu, ja-eeſuhta wehlahais lihſ 15. Auguſtam 1877. gada, Rihgas Latweeſchu beedribas ūinatnibas komiſijai. 4) Wiſas ūinatnibas komiſijai peeſuhtitās lugas, kas gohda-algu dabujſchas un no zensures atwehletās iſrahdiht, paleek beedribas ihpaſchums — paleek ari tahs zitas lugas, ja puſgada laiſā, rehkihoht no ſpreeduma iſſludinajuma, netiktu atpraſitās. 5) Beedribai brihw ari tahs lugas, kas gohda-algu nedabuja, lamehr wehl naw drukatas, weenu reiſ iſrahdiht, beſ kahdas atlihdſinaſchanas. 6) Gohda-alga teek iſmaſjata puſgada laiſā, pehz atwehleſchanas no zensures puſes.

R. L. B. ūinatnibas komiſija.

No Balzmares. Rā jaw aiſweenu, tā ari ūhini pagahjuſchā wafarā, Balzmareeſcheem bij diwas eewehrojamas un jaukas ūwehtku deenas, luras laiſam gan iſkatram ūchahs draudſes lohzehtam, kuzi to ūwehtku-deenu preekus dabuja lihſ baudiht, buhs par patiſchanu bijuſchas. No ūchahm eewehrojamahm ūwehtku-deenam ta pirma bij bihbeles ūwehtku un ta ohtra Wahju-draudſes jauneku eeſwehtiſchanas deena. — Balzmareeſchi ūawus bihbeles-ūwehtkus ūwehtiſa pawafari wiſu jaukājās deenās, tas bij lapu plauſchanas laiſā. Tā kā meeſai eelſch dabas jaukumeem patiht uſtutees, tā ari zilweka dwehſelei eelſch garigahm leetahm patiht preezatees. Rā pa-

wafara ūawumi un ūeedoſchi jaukumi ir iſkatram gauſchi pee-nehmigi, tapat ari bihbeles ūwehtki ir kā pawafara ūilta ūaulite, kas tohs Deewa wahrduſ iſplauze un padara winus jaukus un ūeedamus, kuzi kā jaukas ūmarſchigas pukes peewell iſkatru tur buhdamu pee labpatiſchanas winus uſklauſiht. Balzmares draudſes zeem. mahjitājs Brandt l. bij uſ ūaweem bihbeles ūwehtkeem ihſteni ūpehzigus palihguſ luhdſis pee ūwehtku no-ūwehtiſchanas. Ta ohtra ūwehtku deena bij Wahju-draudſes jauneku eeſwehtiſchanas deena. ūchahs deenas preekus gan maſ Balzmareeſchi dabuja peedſihwoht, deht ta, kad tikai weens maſuminiſch ween atrohdaſs tahdu draudſes lohzehtu, kas peeder pee Wahju draudſes, jeb ari proht wahjiſki, bet wiſu leelaka data ir tikai Latweeſchi ween. — ūchi deena bij gan lohti jauka un peenehmiga iſkatram, kas ween ūchahs deenas preekus dabuja peedſihwoht. Rahds Grundſaleetis.

No Talseem. Tai 14tā Septemberi tika uſ ta zela, kas no Talseem uſ Talsu zeemu wed, weens Talsu muſchas ūaim-neeks, Kriſtaps Meminiſch atrahſt nomiris. Mati bijuſchi apgahſti un wiam wirſā. Zaur teſu iſmekleſchanahm ir ūnahjis, ka tas nomirejs to wafaru ūebi preeſch tam dikti ūadſehrees uſ mahjahm brauzis. Uri wehl ziti zilweki lihſ ar winu no Talseem iſgahjuſchi, bet tee neweens par to, tā winſch nahwi dabujis, neleekahs ūinoht. Zaur to, ka ūirgs bijis iſjuhgtis un rihti un wehſeles weenā weetā zela malā nolikti atrahſti, zelahs dohmaſ, ka winſch ar walti nonahwehts, bet pehz kreisdaktera iſteikſchanas, kas lihſi apſlatiſees, gan nekahdas waltes darbu ūihmes naw atrahſtas, daudſ wairaf pehz wina dohmahm ir winſch patſ no rakeem kriſdams noſitees. Ta leeta wehl ūahw teſu iſmekleſchanā.

— ūchi gada rekruiſchu nemſchana eeſahſtees Talsos pirnā ūajaulſchanas aprinki 1mā un ohtrā ūajaulſchanas aprinki 8tā Nowemberi. Liſtēs eerakſtitu puſchu ūaitlis ir ūchogad labu teſu maſaks, neta tanis pagahjuſchōs diwi gaddōs. 1874tā gada bij kahdi 547 puſchi ūarakſtiti un bij jadohd deeneſtā 116; 1875tā gada bij ūarakſtiti 530 puſchi un bij jadohd 140. ūchogad nahſ pee lohſeſchanas til 442 puſchi, ūarp kuzem ari 23 ūchihdi un 3 muſchneeki. Iſ ūcheem ir no komiſijas noſpreeſtas atweegloſchanas ar noluhku uſ ūamilijas buhſchanahm pirma ūchkira 132, ohtra ūchkira 84 un treſcha ūchkira 12. Rā dſird, tad ūchogad ari wairaf nekruhſchu buhs jadohd, lai gan tagad wehl naw nolikt, zil. Talses nekruhſchu komiſija ir lihſ ūchim zaur to deelgan laimiga bijuſi, ko tās pagahjuſchōs gaddōs pee lohſeſchanas un nodohſchanas maſ ween truhla un truhſtiſchi gandriht it wiſi ari pehzat peeteizahs. Zereſim ka wina ari ūchini un nahkoſchōs gaddōs tapat iſdohſees. J. Wallrath.

No Krohna Wirzawas. ūchejeenes pagahſklohotājs J. Weinberg l. ūwineja 1. Oktober ūch. g. pee ūipras tuwu un tahlu weeſu peedaliſchanahs, ūawus 25. gadu amata-ūwehtus. Wiſs ūlohſas-nams bij jauki iſrohtahts ar krohneem un daſchās weetās ar raibeem uguneem; uſ galda atrahdaſs daſchadas dahwanas, ūelta- un ūudraba-leetās, kahdus 150 rbl. ū. wehribā. Kad ta dſeeſma: „Teizi to Kungu, to gohdibas ūehninu ūwehtu r.“ bij nodſeedata un mahjitājs Conradi l. garigu ūwehtku-runu bij noturejis, tad Krohna Wirzawas pagahſa-wezakaſs, J. Aufmann l., ūapulzei iſūtādroja, ka tas wihrs, kura amata-ūwehtus ūchodeem ūwinam, ne ween behrnu-ūlohotājs, bet ari, zil tahlu ween wina darba-lauks ūneedſahs, pee-auguſchu tauſchu ūlohotājs eſoht bijis —

tais 25 gadda, kamehr tas par fshlotaju, — zaur zenfigu dferdataju-kohra wadifchanu, zaur fshklas eefshigu un ahrigu apfshpichanu ka ari zaur fawu pajaurtinodamo fatifshanohe ar laudim, few paleekamu peeminu fagahdajis; winfch (runataje) waroht drohychi faziht, ka pee-augufchu kauschu fshlotajs ir alafch ari kreetnis behrnu-fshlotajs bijis, alafch ir weens ohtru zehlis un uf preefshu wadijs. — Pehz tam, kad wehl daschas atfshdamas runas no gohda-weefseem, ka ari no dascheem fcha fshlotaja agrakajeem fshlneefseem bij noturetas, tad Weinberg f. patš ufshapka katederi un atbildeja, ka winfch aif daschadahm juhshahm aifgrahbte, ka wehl nefad fawâ dshwê, luhdfoht zeen. fapulzi, winam to par launu nenemt, ka winfch ihjo mehru preefsh fawas runas azumirkli newaroht atraft. Laukfshlotaja amats teefsham ne-efoht tas, kas alafch pa rohshu-zeleem ftaijajoht. Pa-efoht dascha deenina, dascha nedela, kura aif gruhtheem puhlineem wijs preefs un wifa pazetiba fuhdoht. Ta tad ari titai reti gadotees, ka pehz deenas nastas un karstuma pee fwehtu-wakara lihghimbas peeteefoht klah, ar ko ziti amati gan dauds wajmaf efoht aplaimoti. Winfch ne-efoht nelad ar fewi un faweem darbeem meerâ bijis. Kad nu winfch fawu 25 gadu darbofshanahs galâ til dauds labpatifshanas no pagasta-waldes pufes un no waleju dohmu nejeju wihreem dferdoht, tad efoht wina pahfsteigums til pat leels, ka wina preefs un pateiziba. — Wehlafti pee gohda-maltites tifa wehl daschas „augftas laimes“ un „wefelibas“ iffauktas Weinberg f., wifam wina namam un teem, kuxi par pagasta labumu ruhpejahs.

No Leifcheem. Mums peefuhthits rakfts pahf fchahdu atgadijumu. Pee kahdas Leifchu fahdshas kahdu nakri bija breedis uf aifjalufcha efera gahjis dferf mekedams un gar femi pakritis, newarejis wairs peezeltees un tur fepurojees. Sahdshas laudis rihtâ breedi eerandfijufchi, eet pee fahdshas preefshneeka jeb woita un ifftahfta tam to leetu. Woits tuhliit eemauttus un fedlus pakehris fauja kahdus 15 wihrus lihds, buhshoht breedi lehnam no ledus nowillt un tad fchis jahshoht uf muifchu, dftimfungam par dahwanu to atdoht. Wijs ari ifdewahs, bet til ko woits breefsham mugurâ tifa un wibri breedi watâ palaida, fteepa breedis, lai gan woits atfpehrees tureja, ar fawahm flailahm kahjahm uf mefchu prohjam. Kad nu pee mefcha nahza, tad jaw nabaga woits ar wifseem fedleem breefsham fem wehdera nogreefahs, kamehr mefchâ pasuda. No ta laika wehl naw woits mahjâs pahrnahjis, laifkam buhs muifchaj gazam aiflaidis.

Blauwas Eduards.

No Tiflisas. Ka no tureenâs Pehterburgas Kreewu awifei teel fnohts, tad tureenâs apgabalâ tai laika no 18ta lihds 21mam Septemberim bijufe leela mefchu degfchana. Bawifam nodegufshas kahdas 3000 defetinas mefcha. Skahde teel rehkinata uf wairaf neta 100,000 rubfeem. Pee mefchu degfchanas apdfehshanas ftrahdaja kahdi 1000 femneeki.

Ahrfemes finas.

No Schweizes. No Bernes pilfshetas teel ta fnohts. Ultramontani jaw no feneem laifeem atfinufchi, kahds leels fwers ir fshlahm, ihpafchi kauschu fshlahm un tapehz wini uf tam dfenahs, tahs fawâ rohtâ un finâ dabuht. Sihmejotees uf augftfshlahm minete fongi ne-eeffehja tahs fawâ

rohtâ dabuht lihds fchim Schweize, jo tureenâs augftfshlu fshlotaji jeb profefori naw ultramontanu gara peefriteji. Schweize eetaifijufsh ultramontanu beedriba, ta nofaukta „Biufa beedriba,“ kas uf tam ifeet, lai ari fchini finâ ko waretu panahft. Mineta beedriba luhguje Freiburgas un Luzernes kantonu waldibas (tahs tura uf ultramontaneem drauga prahtu), lai tahs fawas augftfshlas eetaifjoht jeb eegrohfoht par wifpahrigahm katolu fshlahm. Minetas waldibas wehl neko naw atbildejufshas, bet ka leekahs, tad winas gan ultramontanu luhghchanu ne-afstums. Kahda Schweizeefchu awife, fcho buhshchanu eewehrodamo, faka, ka barihprahfgeem waijadsetu ar wifu fwehku pret tahdu rihfshanohs preti ftahtees un par tam gahdaht, ka lai Schweizes fabeedrotu barihwalftu waldiba nemtu fshklas leetu weenigi fawâ rohtâ. Ta tafschu ne-efoht nelahda nepareisa pagehreffchana, kad Rohmneefseem efoht fawa ihpafcha augftfshla (akademija), ka tad ari fabeedrotahm barihwalftim buhtu fawa ihpafcha augftfshla. Kad Rohmneeki (pahwefneeki) ranga tautu fawâ garâ audfinahft, tad barihwalftu waldibai tas patš jadaroht no fawas pufes.

No Italijas. No Mailandes, Rawenas un Sardinijas atnahufshas finas, kas deemfchchl rahda, ka laupitaju nebuhshchana neween Siziliâ atrohnahs, bet ari Italijas feemelu pufê wairaf ir ifplatiufshes, neta to lihds fchim awifes fnojuufshas. Ta par peemehrû Mailandê fchetri laupitaji ufbruka deenas laika kahdam zilwefam; uf falas tifa aplaupihis fuhfittaju namš (beedriba, kas prezes iffuhfta) un aiftoni zilwefi pee tam eewainoti, kamehr Rawenas tuwumâ faldateem ifdewahs diwi laupitajus nonahweht.

No Rohmas. Pa telegrafu atnahza ta finâ, ka kreffcha Italijas katolu fapulze Bolonas pilfshetâ zaur tureenâs gubernatoru (laifkam ar miniferijas finafchanu) tikufe atzelta. Schi atzefshchana nenotika wis zaur minetas fapulzes fpreedeeneem, bet zaur winas pretineeku pretofshanohs no Bolonas eedfshwotaju pufes. Italijas katoli bija diwi fapulzes noturejufchi, weenu Benedigas pilfshetâ, ohtru Florenzes pilfshetâ. Ubas fapulzes garidsneefseem pilnigi pa prahtam ifdewahs, zaur ko wini nodohmaja pahdrohshchali ifturetees, ihpafchi Bolonas pilfshetâ, fur ta nofaukta katolu jauneku beedriba atrohnahs un zaur fawu ahfshifchanohs pee tureenâs eedfshwotajeem nelahdu nemeeribu un preteftibu nebija fazehluft. To wifu eewehrodami garidsneeki uf fawu katolu fapulzi ari tahdus wihrus fa-azijnaja, kas pee Italijas atfwbinafshanas pret barihprahfgeem bija nelahga ftrahdajufchi un ta tad par tumfas draugeem iftrahdijufchees. Kad nu ari fchee bija uf fapulzi fanahufchi, tad Bolonas eedfshwotajus fagrahba ihgnums. Gan wini nelahdus waras darbus nepaftrahdaja, bet tafschu fawu ihgnumu zaur to ifrahdija, ka wini, leelâ pulkâ preefsh basnizas noftahjuufchees, fur katolu fapulzes lohjekli fawu fehdeffchanu tureja, tohs basnizâ ee-efjoht un ifeifjoht ar fwilpofchanu un fchnahfshchanu awfweizijnaja. Tahdu kauschu ihgnumu eewehrodami barihprahfgeedewahs pee gubernatoria, no ta gribedami ifdabuht, lai mineta fapulze tiftu atzelta. Winfch ari to darija, bet pehz kahda laika, kad laifkam bija no miniferijas uf tam atkafshchanu dabujis. Schis fapulzes atzefshchana pee walfts leelu patifshchanu atradufe.

No Belgijas. Jaw ifgahjufchâ numurâ fnojam, ka Belgijâ eetaifijufchees ultramontani, ihpafchi no Wahzijas pa-

dsihtee garidsneeki us Belgiju aisdewufchees. Ka ultramontanu ufturefchanahs Belgijā nenahf tureenahs buhfchanai par labu, to peerahda tahs daschadas fchelofchanahs, to tureenahs brihwprahdigas awifes iffazijufchas. Nu pastahw Belgijā tahs likums, pehz kura tee no Bahzijas ifraiditee muhli buhtu if Belgijas ifraidami. Kahda no tureenahs awifehm nu ir no ministerijas prafijufe, lai to buhfchanu eewehrotu, waj pehz mineta likuma newaijadsetu fwefehohs muhklus if Belgijas ifraidiht.

No Bihnes. Turzijas wehfneeks Bihne ir Austrijas ah-rigu leetu ministerijā iffazijis Turzijas dohmas pahre pameera noslehgfchanu us 6 mehnescheem. La ahrsemes awife „N. Fr. Br.“ pahre fcho leetu pasneeds fchahdu sinu: „Turzijas waldiba esohf wehrā likufe to no leelwalftim preelfchā likto pameera noslehgfchanu, kas waretu naidibu beigf ar Serbiju un Montenegro. Jaw Septemberim fahfoht Turzijas waldiba zitahm Ciropas walftim iffazijufe, kapehz winai pameera noslehgfchana ne-ifleefotees deriga preelfch meera nolihgfchanas. Turzijas waldiba eewehrojohf leelwalftu preelfchlikumu, meeru noslehgt us tahdu pamatu, ka Serbija un Montenegro paleef tahdā buhfchanā, kahdā winas beigufchas preelfch kara fahlfchanahs, un Turzijas waldiba ir ar meeru peenemt meeru sem tahdeem nolihgumeem, kahdi toreif tika preelfchā likti un no leelwalftim par labu atfihiti. Turzijas waldiba ari esohf ar meeru, noslehgt kahrtigu pameeru. Bet ne-esohf leedsams, ka, fihmejotees us tagadeja gada-laihu, par waijadfigu ifrahdo-tees, ka pameers us dauds garaku laihu buhtu noslehdsams, nefa leelwalftis to nosfazijufchas. Ari Turzijas waldiba doh-majohf, ka pameeru waijadsetu noslehgt us 6 mehnescheem un prohti no 1ma Oktober fahfoht lihds 31mam Merz nah-foschā gadā. Tagad esohf leelwalftu usdewums, labprahdigi gahdaht par tam, ka lai nemeeri beigtohs un pameers tiktu noslehgt. Turku waldiba no fawas pufes faweem kara-wadoneem tahs waijadfigahs pawehles dohfschoht un leelwalftu fuhfitee waretu tad ar wineem kā ari ar Serbiju un Mon-tenegru pahre pameera noderefchanu farumatees un to nogrun-teht. Tahs weetas Serbijā, kur Turku kara-pulki, paleefohf ari winu rohkas un Serbi nedrihlfchoht tur nomestees. Tad ari buhtu ja-aiflawe, ka til dauds to jawwatneeku us Serbiju nenahftu. Tahs diwi beidsamahs leetas Turzija pagehr pee pameera nolihgfchanas.

No Spanijas. Kā wehl lasitajeem atminams, tad us tahs pee Spanijas peederigas Kubas falas jaw ilgu laihu dumpis plohsahs. Tagad, kā rahdahs, Spanija nodohmajufe ar wifu fpehku apspeeft dumpi Kubas falā, jo wina fawu kreetnako un isweizigako kara-wadoni, generali Martinez Kampos, aif-fuhfijufe us Kubu. Martinez Kampos dabuhn ari to waija-dfigo kara-fpehku lihds, tā ka gan warehs zereht, ka Spanijai isdohjees fchoreif dumpi apspeeft.

No Turzijas. Gelam pahre kara-leetahm firojam, pasflati-fimees ko ahrsemes awifes pahre Turzijas leetu fino. Kamehr leelwalftis fawā starpā wehl nebija weenojufchahs, waj ar kara-fpehka buhs Turzija ee-eet un kahrtibu eegrohsfht, jeb waj pirms pameeru noslehgt un pa to laihu raudfihf bef tahlakas afins-ifleefchanas meeru nolihgt. Pahre pameera no-lihgfchanu waram fchahdas sinas pasneegt. Zil no jauna-lahm awifchu sinahm war nolemt, tad wehl naw ihfi sinams, waj pameeru grib noslehgt us weenu mehnefi jeb us fefchi mehnescheem; bet kā rahdahs, tad us kahdu laihu meeriba ra-

difees. Turpmahas sinas avleezinahs, waj fchahdas dohmas buhs bijufchas pareifas. Wifu pirms ja-eewehro Turzijas waldibas ifturefchanahs, prohti, kā wina ifturefees pret teem no leelwalftim preelfchā likteem pameera nolihgumeem, waj wina tohs peenems jeb atraidihf. Ja wina tohs peenemtu, tad wina atfihitu Serbiju par few lihdfigi pastahwigu walfti, ar kuru noslehds meeru. To gan Turzijas waldiba ne-eegri-behs eerahdiht, bet kā jaw fazihf, tad wehl janogaida, kas turpmat notiks. Schim brihscham war fazihf, ka zaur Serbu-Turku karu tahdas buhfchanas Serbijā eegrohsijufchahs, kas gan til weegli nebuhs islihdsinamas un preelfch kuru nobeig-fchanas warbuht newarehs istikt bef kara-fpehka palihdsibas. Bef tam wehl ar jo leelu eewehrofchanu jaluhfjojahs us leel-walftim, kā tahs fawā starpā faweenofoes, fihmejotees us Turzijas leetu, waj winas fawōs waldifchanas un walftis pamatōs buhs til kreetni nodibinajufchahs, ka warehs bef lee-lakas afins-ifleefchanas kahrtibu Turku walfti eegrohsfht. Pa-meers buhtu labs, bet meers buhtu wehl labaks; bet tomehr wehl newar sinahf, ko Turzija no fawas pufes darihf, waj wina peenahfami padohfees leelwalftu preelfchlikumeem, ihpafchi tahdās leetas, us kurahm wina leelu fwaru beidsamā laika likufe. Bef Serbijas wehl nahf eewehrofchanā Herzegowina, Bosnija un Bulgarija, kurahm ari waijaga fawas patwaldi-bas, lai kristigee netiktu par dauds no Turku warmahzibas un pahrestibas fpaiditi.

No Konstantinopeles. Wez-Turku partija wifadi par tam gahda, ka lai meeriga islihgfchana nenotiktu, un lai fcho fawu noluhfu waretu panahft, wina wifadus lihdselkus few par labu ranga isleetaht. Starp ziteem lihdselkeem wini ari pee tahda kehrufchees, prohti wini Turzijas politikas un walftis wihreem peejuhfa draudefchanas rakftus. Weens no fchahdeem draudefchanas rakfteem ir kahdā Franzijas awife nodrukahs. Mineta rakftā atrohnahs starp ziteem teikumeem ari fchahdi wahrdi: „Juhs wif, kas tagad gribat nolihgumus noslehgt, eewehrojat fcho. Ja juhs preelfch meera strahdajat, eelam efat panahfufchi, ka if katre, pat ubags, juhsu dohmahm ir peebeedrojees, ja juhs, kā tas ari notiktu, meera leeta tahlaki strahdatut, tad juhs wif tikfeet us meeteem usfpraufsti, to mehš jums apfwehram pee praweefcha fwehta wahreda.“ — Gewehrojohf to leelo ihgunumu, ko muhamedani tura pret kri-ftigeeem, tad gan minete draudefchanas rakfti naw wis par neezigeeem atfihstami. Daschadus notikumus waretu peemineht, kas Turku waldibu un ihgunumu pret kristigeeem flaidri jo flaidri peerahda, kā par peemehru tee notikumi Saloniki pil-sfchā: lai gan konsula fleptawas tika stipri fohditi, tad to-mehr tureenahs Turku eedfihwotaji naw fawā ihgunumā un nai-dibā pret kristigeeem palikufchi meerigati.

No Semlinas. Pa telegrafu no tureenahs atnahfufchahs fchahdas sinas. Sihmejotees us noslehdsamo pameeru mini-steris Miftitfchs Anglu konsulim draudfiba pahrestahstijis, ka Serbijas waldiba nodohmajufe to no Turzijas preelfchā likto pameeru no 6 mehnescheem nepeenemt. Kapehz Serbijas wal-diba tahdu pameeru nepeenemohf, pahre to tahds ifskaidrojums: La buhfchana, ka Turzija, kas lihds fchim negribeja peenemt pameeru, tagad gribohf noslehgt pameeru no 6 mehnescheem, esohf flaidra peerahdifchana, ka Turzija nedohmajohf us meeru, bet pehz pameera beigfchanahs us karu. Lai ar Serbiju wa-retu noslehgt meeru, preelfch tam newaijagohf peezu mehneschu laika. Til lab leelwalftis kā ari Turzija esohf pee meera

nolihgšanas atfinušās par leelako atkaufšanu, ka Serbija palekoht tahdā buhšchanā, kahdā wina bijuše karam šahkotees. Serbija ar to bijuše ar meeru un gribejuše uš tahda pamata meeru noslehgē. Kawekli tikai radušees no Turzijas pušes, kas naw gribejuše tahs no leelwalstim praštahs teesibas krištigahm pawalštehm atkaut. Turzija tikai griboht pameeru uš ilgaku laiku noslehgē, lai pa to laiku waretu jo pilnigaki uš karu isrihkotees, prohti kara-pulkus is Ašijas peewahkt, un lai nebuhtu pa seemas laiku karšē jākaro. — Beigās Ašitšchē tahdas dohmas isfajija, ka Serbija pameeru peenemtu tik ar tahdu nolihgumu, ka pameeru noslehgē libds Dezembera mehnešha beigahm; bet tas ari buhtu tas leelakais, ko Serbija no fawas pušes daritu pameera leetā.

No Serbijas. Lai gan apniht, arweenu pahr breešmu darbeem šinojoh, tad tomehr taišniba jašaka. Pahr breešmu darbeem, kas pee Bulgareem nodariti, jaw wairak reišu tikam šinojušchi; tagad ari kahdu drušzinu pastahsim no teem breešmu un pohsta darbeem, ko Turki pee Serbeem pastrahdajušchi pa to laiku, kur Turku kara-pulki ebrukušchi Serbijas rohbeschās. Tahs uš šho leetu šhmedamahs šinas, kuras šhē pašneegšim, atbalstahs uš to ahršemes awišes atrohnamo rakstu, kuru Serbijas ahrigu leetu ministeris islaidis pahr Turku breešmu darbeem. Minetahs šinas, kuras, kā jaw fajijam, šhē ihsumā šanemtas pašneegšim, ir šahdas: No Iščatšchakas aprinka teel šinohts, ka Turki tai 17tā Septembēri nodedšinajušchi tohs zeemus jeb šahdschas Belopoli, Milatowitšchu, Nefalinu, Wertinu un pa leelakai datai ari Draginitšchas zeemu. Šlahde, kas pee ehlahm un lohpeem notikuše, šneedsahs uš wairak nekā 25,000 rubtu, muhšu naudā rehšinojoh. Diwi firmgalwi un kahda šlima meita tika apgahniti. — Pedrinijas aprinki šlahde pee ehlahm nodarita par kahdeem 1000 dukateem un lohpi laupiti par kahdeem 500 dukateem. Gešch Nadateem tika kahda 12 gadus weza meitina gabalōs fajirsta. Ažbukowazes aprinki tika apšchaudita Lubowas pilsēhtina. Notikuše šlahde šneedsahs libds 50,000 dukateem. Kahds astonu gadu wezs behrns tika lohpiški apgahnihš. Jadranes aprinki tika uš nahwi nomohzihts Kratšchiza un Guri Babitšha šewa eewainota. Padrines aprinki šlahde šneedsahs libds 58,000 dukateem. — Firšta komišars Nikola Christitšch is Lukowas šino, ka notikušho šlahdi wehl ne-efoh warejušchi pilnigi aprehlinoht. Kur Turki zauri gahja, tur wini wišu nodedšinaja un isphštija, eedšihwotajus wehrdšibā aišweda un nešvehjneekus un behrnus apkahwa! Krainas aprinki tika nodedšinati 6 zeemi un dauds mahjas pa weenahm. Dauds firmgalwi, behrni, šewas un meitas tika apgahnitas un tad wehrdšibā aišdšihtas. Knaschewazes aprinki un wišu pirms Knaschewazes pilsēhtā pašchā tika nodedšinati 1210 nami un magasišnes. Wišas waldibas ehlas, šlimneeku hami, škohlas un basnizas tika isphštitas, basnizas pulkšteni un šwehtbildes šadausitas un apkehšitas. Suralikas aprinki starp Gramadu, Pandirolu un Derwentu tika nodedšinati 23 zeemi un wišas waldibas ehlas. Saglawazes aprinki tika nodedšinati 20 zeemi un Papatinas un Repšchnizas zeemu eedšihwotaji tika par wehrgeem pahrdohsti. Iščernoreelas aprinki tika 100 nami nodedšinati un wišs islaupihš. Saitšcharas aprinki tika nodedšinati 24 zeemi un apkauti kahdi 200 wihreešchi un šeweešchi. Tur atrada ari dauds nozirštu žilweku meesu lohžeklus, kā: aušis, degunus un mehles. 30 žilweki tika wehrdšibā aišwesti. Ta minetōs trihs aprinkōs nodarita šlahde teel

aprehlinata uš kahdeem 7 milioneem dukatu. — No Uščizas teel šinohts, ka Turki nodedšinajušchi Mokratoru libds ar weefnizu, škohlas-namu un tules-namu, tapat ari Žaowinas, Žagoslitšchas un Wasiljewitšchas zeemus, tad ari pa pušei Smitewazes, Besarowas, Ergotu, Medownikas un Jablonizas zeemus. Ari 20 mahjas tika nodedšinatas; tad ari Burjada, Dikowiza un 7 rohbeschu waktneeku mahjinās. Šlahde pee kustumas mantas teel aprehlinata uš kahdeem 40,000 dukateem un pee lohpeem šlahde dauds leelaka, prohti wairak nekā 200,000 dukatu. — Mokratorā tika wiši eewainotee mohziti un uguni mesti. Is kapeem tika mironi israkti, galwas teem nozirstas un tad lihki uš semes wiršus atštahsti. — No Krušchewazes aprinka teel šinohts: Žarinā tika nodedšinati 105 nami; tapat ari Murinas, Joščhanizas, Žubowazes, Mošizas un Šhiljegowazes zeemi. Šlahde šneedsotees libds 18,000 dukatu. Kahda šlima šewa tika apgahnita, šechi firmgalwi nokauti un weenam rohka nozirsta. Tik dauds is augšcham mineta raksta. Mums no fawas pušes nekās wairš naw japeeleek klah, jo lasitaji pašchi is nupat pašneegtahm šinahm war nolem, žil to breešmu darbu Turki Serbijā pastrahdajušchi.

No Belgrades. No tureenās teel tai ahršemes awiše „Pol. Corr.“ pahr Serbijas buhšchanu tā rakstihš: Serbijas buhšchana paleek arweenu nopeetnaka un prohti daudsadā šinā. Tee bagatalee apgabali bija tee, kur no Juli mehnešha šahkote karšē ploššijahs. Tabaku audšinaschana Melšinazes apgabalā tureenās eedšihwotajus peeweda pee bagatibas, pee jo pilnigas turibas, jo tabaks ir weena no tahm plaščahahm prežehm Serbijas tirgošchanā. Saitšcharas un Knaschewazes apgabali bija tā šahoh Serbijas maišes klehts un wareja wehl is gadus kreetnu datu no šaweem raschojumeem uš ahršemehm pahrdoh. Bet ihpašchi šhee apgabali ir zaur karu wišwairak zeetušchi un šinanzu ministerim buhs deesgan galwas grohšichanas, no tureenās tahs dohšchanas eedabuht, kuras libds šchim minetee apgabali dewa. Bes tam wehl walstei waijaga tuhštōšcheem šamilijas apgahdaht, kas te zaur nešcheligu kara-wešchanu bes pajumta un pahrtikas palikušchas. Turiba wišā šemē zaur gruhtu karu eet masumā. Šwehta Demetrija deenā (26. Oktobēri) buhs pušgada dohšchanas, kahdi 2½ milioni gullschu, jamakša, bet masa žeriba, waj waldiba jel puši no šchahs sumas špehs peedšiht. Tules eemehšchanas šchogad ari masakas, kā žitlahrt. Nedsams, ka waldibu jaw tagad naudas behdas špeesch, bet ari paredšams, ka winas naudas buhšchanas zaur kara pawilžinaschānu wehl gruhtakas paliks. Politiskā šinā Serbu waldibai ari deesgan ruhpeštu. Firšta Milana isšaukšchana par kehniu winai wehl is deenas nepatikšchanas parahdišchanas no leelwalstu pušes eenes. Un tomehr armija wehl šchodeen širštu Milanu par kehniu ween gohda. Weenigais preeks winai tikai alleek uš kara-lauka, kur Turki libds šchim tik mas pašpehjušchi un kur kā žerams, turpmak wineem wehl šlittal ees. Armija ir jaw tā isrihkota, ka wina šemā war karu west, Serbu militšchi ir ar karu apradušchi, no šawwakneekem is kreewijas un žitureenās ir itin kreetni pulki fastahdijušees. Tahds ir Serbijas šcha laika likens; gruhtumu dauds wairak nekā labumu. Gohda pilns meers buhtu wehl tas labakais, ko wina tagad waretu iswehletees un kā leelahs, tad waldiba tam ari naw preti un ari leela dala no tautas pašchas to wehlahs. Bet kā šinas is Konstantinopeles šlan, tad uš meeru wišai drohšchi newaram wiš žereht.

Wehl no Belgrades. Kà no tureenâs teef Kreewu awisei „Pyce. Mipz“ sinohts, tad katru deenu atmahf simteem Kreewu fawwatneeki Belgradê. Pee teem no komiteejahm isrihtoteem fawwatneekem flaidri redsams, ka tee preeksch kara weikli un us tam fataisijuschees. Stary fawwatneekem ari atmahfuschchi 500 Bruhychu ulahni, kam ari lihds ir pilniga baterija. Is Maslawas atjubtijuschchi seemas drehbes un mundeerus.

No Rumenijas. Preeksch kahda laika, kà lasitajeem wehl buhs atminams, mehs sinojam, ka Turku walidiba bija aistifuje Rumenijas waldneeku, tam it kà fawam pilnigam pawalstneekam pawehles laisdami, kas sibmejahs us tagadeja sultana eezelshanas iwehtijchanu. Rumeniya eewehrodama, ka kaxsch winas tumumâ plohsjabs, tagad drohschibas dehl fawu kara-spehku us karu isrihkojuse. Jaw politikas wihri jahka dohmaht, ka Rumeniya Turzijai peefazischoht karu, bet schihs dohmas nebija pilnigi taisnas, jo Rumeniya tikai fawu kara-spehku tamdeht kara-kahrtiba eegrohsijuse, ka lai buhtu isrihkota, ja politikas buhychana winu us karu peespeestu. Rumenijas kara ministeris nobranzis us Liwadiju (Krimâ), kur muhju augsts Keisarê usturahs.

— Schellahht ari japeeleef kahda fina pahr Greezijas tautu kahdu prohtu ta tura pret Turziju. Kahda ahrfemes awise pahr scho leetu rassia tã, kà winai no Atehnes (Greezijas galwas pilsehtas) teef sinohts. Tureenâs jo eewehrojami wihri un kungi bija fapulzejuuschees. Slaweni un pasihstami tureenâs augstfoklas profesjori ari bija atmahfuschchi un pahrspreeda to preeksch Greekeem eewehrojama jantajumu, prohti to Greeku atjwabinaschonu, kas stahw sem Turku waldibas. Pahrscho leetu spreedami peemineja, ka leelwalstis Turzijas leetã ne-efoht eewehrojuschchi Greekus, kuru skaitls, falihdsinajoht ar teem Turku pawalstneeziba buhdameem Slahweem, ne-efoht nemas til mas. Greezija efoht lihds schim no eemaisichanahs Turzijas leetã pilnigi atturejusehs, lai gan winai fids sohpoht pastatotees us fawem tautas brahleem, kas smohkoht sem Turku juhga. Tapat kã Turzijas Slahwi tã ari Turzijas Greeki efoht no Turku warmahzibas un flohga atjwabinami. Ja nu Greezijas tautai radees tahds prahts pret Turziju, tad gan leelwalstim tas buhs ja-eewehro pahrs Turzijas leetu spreeschoht.

No Kihnas. Pee Kihnas juhrmalahm nerefi noteekahs juh-ras laupichana. Tagad Kihnas waldiba raudsiuse juh-ras laupitajus fawaldsinahht. Pahrscho leetu teef kahdai Wahzijas awisei no tureenâs tã rakkstihst: Lai juhrmalas waretu pret laupitajeem apfargahht, tad Tokijas gubernators Lings fawu guberniju jeb pawalsti eedalijis trihs aprinkôs (jeb ar ziteem wahrdeem fakohht: winjch juhrmalu eedalijis trihs streh-fôs). Preeksch katra aprinka teef isrihkota weena leelgabalulaiwa, tã ka us minetas pawalstes juhrmalu nahls trihs leelgabalulaiwas, kas schurp un turp brauks. Leelgabalulaiwahn buhs tas usderums, kugus, kas us sekluma usfrehjuschchi jeb us juhrmalu isjweesti, pafargahht no juhrmalneeku aplaupichanas un ari juhrmalas laupitajeem pakat dsihtees, kad tee behgdami tahstau juh-rã brauktu. Kihnas waldiba nobohmajuse us tahdu wihsi wijas fawas juhrmalas apfargahht, kas buhs par leelu palihdsibu kugofchanas drohschibai.

Wahzemes gohda wainatã us wiseem laikeem? Ari to buhs daschi dsirdejuschchi, ka schim flawenam, gudram un spehzigam wihram ir fawas leelas meefas wahjibas, jo kaulu fahpes jeb pluja to neganti mohza un tam leelas fahpes dara, tã ka winam lahgu lahgeem ja-atraujahs no darischanu nastahm un meerã atjpirgichana jamelle, ka war atkal ar atjaunoteem spehkeem stubreht tahlaki Bruhychu walstis un wijas Wahzemes kugi. Bet kã tas pee schihs negantas plujas nahzis, to gan wehl nesinahs un gribu tẽ to pastahstihht. Tas bija 1846. gadã. Kahdu wafaru pehz noturetas munstures jahja flais leitnants ar fawu sulaini us fawu lohrteli Freiwaldã. Zetsch gahja gar pajchu esera malu, sulaina sirgs jahka flaititees un jahjehs neprata noturetees feglôs un krisdams nowehlahs eserã, pajcha dsitaja weetã. Leitnants ar lehzeenu bij no fawa sirga semẽ un ar johni eserã eefschã, kur sulainis, nemahzedams peideht, jaw taisijahs grimt dibenã.

Ar spehzigu rohku to fagrabbis un ar wisu spehku ar ohtru rohku airedams iswilka to malã. Leitnants bij faksarsis bijis, kad dabuja lehkt aukstã uhdeni un nu flawjch lihds beidsamai wihlitei sehдахs us sirgu un tahds jahja wehl wefelu stundu, kamehr lohrteli atjneedsa. Labam darbam bij laba alga, jo waldichana puschoja zilwela glabbeju ar medali, bet radahs ari niknis auglis, prohti nejauka pluja; sulainis ir wehl tagad dsihws, ir par awju ganu Warzinahs muishã. Leitnants kahpa arween augstalôs amatos, kamehr beidsohht tapa — par wijai pajauli pajihstamo firstu Bismarku, bet pluja winu ne-atstahja, pawada lihds scho baltu deenu. Dauds gohda sihmes puscho wina krutis, bet flawstahs par daudsham paleef tas masais medalis, ko winjch ne-awmist nehjahht, un kas winam atgahdina to brijdi, kur zilwelu isglahba, pat nahwes breefmas eedams. Tã tad ari wina pluja ir gohda nasta, ko ar pazeetibu nef.

Blauwas Eduards.

Wehja brihuischki darbi pee augu waisofchanahs.

Gaijs (luste) ir leeta. Gaisã kustahs wijas tahs dsihwibas, gaisã wijs atkal pasuhdahs; tur ir tã fakohht dsihwibas sehklas, tur ir nahwes sehklas. Nem dsihwu radibu un atnem no winas noht wijsu gaisu, un tu redsej, ka ta dsihwiba isdsihhs, nem atkal nedshwu leetu un noslohdsi to, tã ka newar gaisã peekluht un wina paleef par almeni (Bersteinerung, Petresfact.) Bet kur gaisã fwabadi war eet un nahkt, tur winjch ustur tahs dsihwibas, jeb leel fatrubdeht wijam nedshwam un mohdina atkal is truhdeem jaunã dsihwibas. Ka gaisã ir leela leeta, to ihpajchi peerahda gaisã kusteichana, gaisã straumes jeb wehji. Wehjsch dabã isdala darbus, ko neweena azs nepehji faredseht, ko til ar gara azim spehji dsikumã jehgt un eewehroht. Wehjsch nef siltumu no weenas weetas us ohtru, winjch gahda, ka tahs leelahs starpibas dauds mas teef islihdinatã; winjch islihdina to dwaschu, ko mehs kã isleetatu ispuhicham ahrã, lai mums naw newefeligs gaisã atkal ja-eewelk eefschã. Wehjsch to isdwaschoto, nederigu gaisu, kas nonahwetu zilwekus un lohpus, aijnef klahht pee lohkeem, stahdeem un augeem un schcem tahds isdwaschohts gaisã ir atkal ta ihsta bariba.*

* Dshiwibas eedwascho no gaisã stahbela gahsi un isdwascho ohgiu stahbumu un uhdena dalas, augi atkal eedwascho ar lapahn un miju ohgiu stahbumu un isdwascho stahbela gahsi.

Kaulu fahpes.

Kursch lasitajis gan nepasihs Bismarku, kura wahrds eepihts

augstais Naditajs to brihiņiņki wifu eetaiņiņis. Bes wehja buhtu janihlēt zilwekeem, lohpeem un augeem, seme iskalstu, upes iskalstu, juhras sapuhtu un wifai dšihwibai buhtu gals.

Un pee wifa ta leela fwehtibas pilna darba wehjiņch ne- aismirēt ari ne to māsako seedinu, kas us wina palihdšibu gaida, jo wehjiņch mohdina kohlus un sahlites iļ wina klufeem fapneem un kad winiņch klujā Mai mehn. nakti pubšdamš fawu zelinu staiga, tad aiļ mihteem drebuteem fatrihš seedini un tee waiņlas putellu mazini, kas seedu stohbrindš karajahš, pahrlibšt un tee apwaiņtotaju putelliņchi kaiņfahš pa seedi- neem un eetek taiš seedinu klehpijōš, tā ka augu fehla, wi- riņchlu ar feewiņchlu seedeem kohpā fanahl un augti no tam war rastees.

Un wehjiņch isdara ustizigi ari scho darba gabalu. Apze- lodamš semeš winiņch nem no augeem, kam til wihriņchki seedi ir, tohš waiņlas putelliņchus un neļ winuš tablu jo tablu un kaiņa tohš us wifaņch puļechm. Tee putelliņchi ir til weegli un wehja spēhš til stīprš, tapehš winiņch us faweem spēhrneem neļ milionuš un milionuš tahdu seedinu, tā ka wini noteek ari pee katra tahda auga, kas kaut kur weentulibā ar feewiņchkeem seedineem stahw puļchlohts un gaida to bruhnganu, kas nahļ no tahleenes un atneļ tai fawu fwehtibu, kas auglōš parahdabš. Wehjiņch brauz ar to bruh- ganu neļkaiņamas juhšes, kamehr noteek pee ilgodamahš bruhšes.

Wafitajš mihtaiš, kas tu to dširdi, waj tu wehl duņmoņees par wehju, kad tas tewi tumiņchā nakti wehši padrebina. Tew ja-apdohma, ka winam ir fawa siņa steigtees, ka winam ir leeli darbi usdohti, ir ja-fawed pahri kohpā, kas bes wina ne muhšam nefaredsetohš. Gari ir tee zeli, kamehr to pa- nahļ. — Berlīnes botanikā (augu-) dahēfā ir weens augš (ar feewiņchkeem seedeem), winas wihrs dšihwo til Amerikā un ari pee ņchi auga Berlīne wehjiņch atneļš iļ gaduš to bruhnganu, tā ka tas augš war angluš nešt un par waiņlu us preekņchu gabdaht. Blauwas Eduards.

Rugem Jahnim.

- Nemirštibu, fwehtu jaulu,
- Pee mums Latv'jeem mantoj's Lu,
- Kas us muhšu darba-laulu
- Nadijīs daudš spēhdumu.
- Tawas meek's lai faldi duņš;
- Wars Taws muhšam fwehtihš muhš!

Weidufs.

Preekņch ņohlahm.

Leeli un mašt bohštibi (burti), leeldš rakštōš eespeesti, kas preekņch laišchanaš-mahziņchanaš ņohlās derigi, ir 'manā grahmatu- un bil- ņchu-driķes-namā dabujami.

Ernst Plates.

Par eewehroņchanu.

Uš daudš peepraiņchānu, kad „Darbs“ atkal buhšchoht dabujamš, man ja-atbild, ka es til „Darbu“ eņmu drufajis un tamdeht ne- waru nofajihšt, kad „Darbs“ atkal iņnahšs, jo ta ir redaktora un apgabdataja leeta. Kad „Darbs“ atkal tiks drufahšs, tad to zaur „Mahjas week“ iņņoņchu. „Darbs“ iņnahziš lihšs N 29.

Ernst Plates.

Grahmatu ņina.

Kad nu tas laiķ arween wairak tuwojahš, kur seemaš-ņohlāš ņahšees un kur ņohlāš-behrneem jaw laiķuš waiņadņigahš grahmatas ja-eegabdatajahš, tad es peedahwaju ņahdas no ņohlāš pahrwaldibāš

par derigahm peenemtas grahmatas, kas dabujamas manā pilniņā grahmatu-bohde Riņgā pee Pehtera-baņniņas un zitas grahmatu- bohdeš, tā Waltā, Walmeerā, Žehfīs, Želgawā, Leepajā u. z.: tā Stohlas-rullki, kas pehš ņohlāš-pahrwaldibāš preekņchraņta ir kaiņsti un ņohlāš nepeezeēņami waiņadņigi, tā:

Deenu-rullis, rullis par notawetahm deenahm, rullis pah- teem behrneem, kas atņohlā nahļ un zensuru-rullis.

Behru-draugš. Pirma un ohtra data. Šchi grahmata deht fawa bagatiga ņatura un ņaņtabdiņchanaš ir it ihpaņchi ņohlāņm par jo derigu peedahwajama.

Dņeefinu-kroņniš. 100 dņeefināš us weenu un wairak baļņim dņeef- damāš, ņohlāš behrneem par labu apgabdataš.

Dšihwibāš želņch no mahš. Brandt ņaņtabdihts un Mahrt. Lutera maņaiš ņaņkiņmuš no Heerwagena.

Ihņa geograņija no Paņk. Paņahziņchana Kreenu walodā. Sarakņtiņš Laubes Indriķis. Ohtra pahrlabota drula.

Preekņchraņti preekņch ņohlāņm un teem, kas grih mahjās ņmuļ eemahziķees rakņtiht.

Pafaules ņahtu grahmata. Deriga preekņch ņohlāņm un mahjāņm. Pawiņam no jauna pahrlabota un lihof wiņjaunaķeem kaiņkeem iņņrahdata.

Rehkeu usdohņchanaš ar iņnahlumeem, us tahpeleš rehkiņajamas. Sarakņtiņš N. Tehraud.

Ušdohņchanaš galwā to rehkiņahšt no J. Baņkina. Laika-grahmata us 1877to gadu ir dabujama un maņa ne-eēņeta 5 rbl. par ņimtu, un eēņeta 10 l. gabalā.

Bes ņihim tā peeminetahm grahmatāh ir ari pee man dabuja- mas pilniņā kraņjumā wiņas žitur driķetaš rehkiņchanaš, wāžu- un kreenu-walodu, nohņchu- un laišchanaš-grahmatas, tā ari wi- ņabas ņahtu-, paņalu- un ņingu-grahmatas.

Jauņas grahmatas.

Mapat ka no drulas iņnahža un manā driķu-namā pee Pehtera baņniņas tā ari žitās grahmatu-bohdeš dabujama:

Kanaānas ņemmes aprakņtiņchana no G. G. G. Croon. Maņa 40 kap.

Wihra-mahte un weddekle. Tullohšs no G. G. G. Croon. Maņa 5 kap.

Ernst Plates.

Labibas un pretņchu tirgus.

		Maņfaja par:	Riņgā.	Želgawā.	Leepajā.
1/3	ņcheew. (1 puhtu)	rudņu	2 r. 85 l.	2 r. 40 l.	2 r. 20 l.
1/3	" (1 ")	hwēeņchu	4 " "	3 " 60 "	3 " 50 "
1/3	" (1 ")	mēeņchu	2 " 15 "	2 " 30 "	2 " 10 "
1/3	" (1 ")	aņņu	1 " 70 "	1 " 45 "	1 " 50 "
1/3	" (1 ")	ņreņu	3 " 20 "	3 " " "	3 " " "
1/3	" (1 ")	rupju rudņu mihtu	2 " 60 "	2 " 20 "	2 " 25 "
1/3	" (1 ")	biņdeletu	4 " " "	3 " " "	3 " 25 "
1/3	" (1 ")	" hwēeņchu mihtu	5 " " "	3 " 70 "	4 " 50 "
1/3	" (1 ")	mēeņchu putrainu	3 " 85 "	3 " " "	3 " 50 "
1/3	" (1 ")	kartofelu	1 " " "	1 " 40 "	" " 75 "
10	puhtu (1 birkawu)	ņeena	5 " " "	3 " " "	4 " " "
1/2	" (20 mahz.)	ņweeņta	5 " 80 "	5 " 60 "	3 " 50 "
1/2	" (20 ")	dņelņes	1 " 15 "	" " "	1 " 20 "
1/2	" (20 ")	tabakāš	1 " 25 "	1 " 50 "	2 " 50 "
1/2	" (20 ")	ņchkihtu apiņu	" " "	" " "	" " "
1/2	" (20 ")	kroņna līnu	2 " 20 "	" " "	2 " " "
1/2	" (20 ")	braka "	1 " 10 "	" " "	1 " 15 "
1	mužu līnu ņehlu	" " "	8 " 25 "	" " "	7 " " "
1	mužu ņiktu	" " "	15 " " "	14 " " "	14 " " "
10	puhtu ņaņkanaš ņahls	" " "	6 " 60 "	6 " 80 "	6 " 20 "
10	" baltaš rupjaš ņahls	" " "	6 " 40 "	6 " 80 "	6 " " "
10	" " ņmaltaš ņahls	" " "	6 " 20 "	6 " 80 "	6 " 50 "

A t b i l d e s.

A. S. — L. Strohdera neiķkam darbam naw tahda ņwara, ka tas buhtu awiņes pahņpreekņchamš; turklahst wehl ta leeta jaw teeņahm noobta.
R. M. — J. Juhtu rakņtu newaram uņneem, kas ņimejahš us rakņtu žitā lahda la-krakņtā, jo atbildas rakņtam ir tur weeta. Žitadi Juhtu rak- ņtuš labpraht uņnemam. Redaktija.

Lihtš 8. Oktober pee Riņgāš atnahlufchī 2395 lugi un aigahjufchī 2356 lugi.

Atbildemāš redaktehšs Ernst Plates

Sludinaschanas.

Kaugeru pagasta waldifchana un pagasta teefa dara sinamu, ta polizejas deena pirmdeen un teefa deena treschdeen latru nedelu buhs, un zitās deenās nelahbas darijchanas neitils peenemtas, un ta wikeem fāi pag. lohzeleem lihds 25. Oktober fā. g. sawas trohna- un walsis-nodohschanas jamaksa, jo zitabi buhs 5 procentes un 1 rubulis strahpes jamaksa. — Teel ari wifas pilsehn, muischu un pagasta polizejas luhgtas, illatru fāihš walsis lohzele, lam atauschanas truhtst, tublin tā arestantu fāchurp atfuhstih.

Kaugeru pag. waldifchana, t. 25. Septbr. 1876.

Walsis-flohlotajs,

tas Kligenē walsisflohlas weetu grib usnemt lai bes kaweschchanahs peeteizahs ar sawahm lezibahm Saunpils mahzitaja muischa pee flohwaldbibas. Mahzitajs Kungendorff. 1

Mahjas fskohlotaajs

teel mellehts; japeeteizahs 15. Oktober fā. g. pee Oppelaina draudses Mahrinkalna pagasta fskohlotaaja 3. Bindemana.

Janni zilweki,

lam patitiohs atfleghu taleju amatu eemahzitees, war peeteizahs Jelgawas Ahr-Rihgā Ambaru-eelā N 18, Dauera namā Pfeiffer. 3

Jannas meitas, turahm patitlahs fskohderechana jeb puzmateru darbu eemahzitees, jeb ari behtni, furus grib panstona nodoh, atrohd laipnu usnemfchanu un behtni teel fskohlas-darbās usraubstti, Masl. Ahr-Rihgā, leelā Jāhnu-eelā N 18, preti Jēsus bājnizai, Bernhōsta namā pee Jāhn gaspaschās.

Janni Latweesch,

kuram gribahs sinatnibas tillas wahrōds, tā rāstōds eemahzitees, lai waretu uš muischu laitu isglibtibu pazeltees, war pee labda mahzita ofizeera, Kreews no dšimuna, dahschadas fweeschas walodas un wifadas jiwil- un kara-sinafchanas 2 lihds 3 mehneschu laita eemahzitees un pebzal latra trohna- jeb jiwil-deenestā par derigeem tikt. Japeeteizahs Dširnamu-eelā (Mühlensstr.) N 50, tilai no pulst. 8 lihds 12 preeksch pufdeenas.

Pansioneeri

atrohd laipnu usnemfchanu Celsch-Rihgā leelā Sirgu-eelā N 24, 1 trepi augstā pa labo rohku.

Zaur scho teel wispahrigi sinohs, ta pirmas pilsfshetas datas feschā no 9. Oktober fā. g. atradišes Kungu- un Minz-eelas stuhri Bakaldina mahja pa diwi trepi augschā.

Zaur scho daru sinamu, ta es sawu bohdi Tren- telbergā tagad sawā pašchā fāti mahletā namā eepretim manam agrakam dšihwoollam esmu pahzehlis un peedahwajit ahdas, aushamas dšijas un kolonial-prezes (tehn, zuturu u. t. pr.) par wislehtalahm zenahm. Laipnigu apmellefchānu lihds Schmil Atlas.

Mohdes hutes (gepures) no fanta, fihda un filzes, tā ari aubes, matu-gresnumus un putes peedahwa par lohiti lehtahm zenahm

M. Schulz,
leelā Melfandera-eelā Nr. 3.

Jann-Bebru muischa, kohlnesē basn. draudie ir no 23. April nahstofschā gada fāhloht isrentejamas labdam treetnam fapratigam melderam 3

uhdens-Dširnawas

un nupat ushubiwetas diwi gangu wehja-dširnawas zaur tureenas muischas waldifchānu.

No zensjures atwehlehts. Rihgā, 8. Oktober 1876.

Eriehstis un dabujams pee bilšchu- un grahmātu-driktetaja Ernst Bates, Rihgā, pee Pehtera bājnizās.

Te flāht peelikums ar sludinaschanahm.

Rihgas hipoteku-beedr.

Teem pee Rihgas hipoteku-beedribas peestahjufschēem nekustāmu-mantu (imobiliju) ihpaschneeteem teel zaur scho atgahbinahis, ta

pufgada rentes

pahr to wineem aishohu naudū ir tai laifa no 15. lihds 31. Oktober fā. g. ja-eemaksa un ta pehz scha termina notezefchanas buhs pehz beedribas litumu § 66, 1 prozente strahpes-intrefes par mehnesi jamaksa par to ne-aismaksatu sumu.

Direkzija.

Kreewu liuu-fehklas

ari fāhogad buhs pee man dabujamas, tadeht las wehletohs tahs no man nemt, lai peeteizahs wiswehlakt lihds 10. November 1876. Mana adrese ir: Rihgā Kalku- un Fuhmanu-eelu stuhri N 21, G. W. Schweinfurtha wihnu-pagrabā. Maksa par pahru 6-7 rbl. Jakob Gutmann. 2

Rihg. Latw. labdar. beedr.

islohsefchana

17tā Oktober fā. g. fshohfejamaš leetas buhs jaw eepreeksch no 14. Oktober islitās beedribas sablē. fur tab ari peenesamaš dahwanas tanis deenas warehs nodoh. Lohses maksa 20 kap. gabalā un ir dabujamas fchahdās weetas:

Celsch-Rihgā:

P. Verchendorff t. bohde, Kalku-eelā N 13; B. U. Malarow t. bohde, Kōbp- un Kalku-eelas stuhri; P. Lukau t. grahmātu-bohde, pee Schahlu wahrteem; P. Rudczynsky t. zigaru bohde, pee rahtfsha; S. P. Popow t. bohde, Sinder-eelā.

Pehterburgas Ahr-Rihgā:

Beedribas namā pee A. Ahrgall t.; J. Martinsohna t. bohde, Kalku-eelā N 8; A. Pumpyra t. grahmātu-bohde, Dširnamu-eelā N 39; pee G. Vange t. Sarlan-Daugavā.

Maklawas Ahr-Rihgā:

J. Dambrowsky t. fabrika, pee Jāhna wahrteem; J. Jägermann t. bohde, Suworow-eelā N 6.

Jelgawas Ahr-Rihgā:

Greht t. bohde, Daugaw-malā, uhdens tilta galā. Komiteja.

Preeksch fuhrmanēem un ekspeditoreem.

Leela skala ruhne ar wahgusi, seena-behinu un dšihwookli ir isihrejama Pehterb. Ahr-Rihgā, 2. Weischu-eelā N 3, pee F. W. Zegkewig.

Krusiu- un fāhru-plahtes, labi apjudrabotas un apselitās, sunta wetschastes, stiprus fihmu zirwius u. t. pr. pehz 3 graweers 2
302 Schrader, masa Zehle Nr. 3, pee birschās.

Diwi bruhleti furwahgi stabu preeksch pahrdohschanas Ahr-Rihgā Dširnamu-eelā N 29.

Ihsti laba balta un melna

wilna

teel par 25 kap. mahz. pahrdohda tai zimdu-fabrikri Altonas-eelā N 7.

Rihg. Latw. beedriba.

Swehtdeen, 10. Oktober 1876.

Weefigs wafars ar Danzofchānu.

Musika no Euterpe-orkestra. Billetes preeksch beedreem un dabmahm 30 kap., lauzineeteem 75 kap. gab. — Gefahlums plst. 8 wal., beigums pulst. 2 rihā. — Beedribas ruhmes tiks flehtas pulst. 3. r. — Beedru fāhrites usrahdamas. Kāhrtibas komisija.

Zehfis.

17. Oktober

teaters un weefigs wafars.

18. Oktober teaters. Abds walārdē Ulriča musika. Pufo no renahlumā Turzijas Slahweem par labu.

J. L. L. B. beedrenu preekschneeziba.

Portemaneis ar naudū ir uš Kalna-zeema zela tizis atrasts. Kāhrtatās sinās Schampetara muischinā.

Tai zelā no Jelgawas fāhofejas lihds Altonu ir pasuduse darba-grahmata ar diwi rehfinu-meem. Gohdigais atradeš teel luhgtis pret labu pateizibas-āgu nodoh Lehger-eelā Nr. 31, ne tahlu no Stabuscha, pee mahjas fainneela 3fner.

Laukfainneezibas rihki un maschines,

tā: majee Adltera-arkli pehz gluschi jauna mudufa, Hohenheimes arkli ar poleeretu stahwu, ohsola diwjuhgu tā fāutti Jelgawas usflawetee arkli, ezeschas, trihs-stuhru keppu-arkli, (Krümmer), lahpsu-arkli (Exstirpatore), firgu-grahbekli, uniwersal-platsefchanaš maschines ar ripahm;

us lehgera leelā iswehle pee

„Buckeye“

pilnigi falakta sahlu- un labibas plauschanaš maschine, wehtijamaš: maschines no dahschadeem sistemeem, eksetu-maschines, stiftu- rohklas- un gepela kulamaš-maschines atrohdaš

Bieglera un beedra,

Rihgā, leelā Pils-eelā Nr. 19.

No polizejas atwehlehts.

Dari pareisi un nebihstees ne no weena.

(States N 40.)

Gan skaidroju gan luhdsohs, bet kungs tilai faskaitahs un mani ar schahdeem wahrdeem atlaida: „Kamehr Zuhfu dehl's birgeru skohlā paliks, tamehr Zums nekahdas leelas pelnas nedohschu.“ —

Zautro mahte gruhti nopuhtahs. Bar tahm stundahm, ko tehws pehz beigta darba laika wehl bij strahdajis, kungs winam fewischli atlihdinaja. Bet nu bij schi pelna atrauta — gandrihs nepezeeschams fiteens preeksch nabaga lautineem.

„Nu maht, ko dohma,“ wajaja pehz laba laika schloferis feewu, „waj lai Amerikaneescha pawehlei klawjam un Zuri is skohlās ahra nemam?“

„Nē un ne,“ issauza mahte afarahm ritoht, „tahs firds fahpes mehs sawam labam dehlam nedarisim. Dshiwosim wehl knapak, kā lihds schim. Nahkoschu leeldeen ees Juris pee Deewgalda un tad jaw wisam naidam un skaudibai tā waj tā buhs gals.“

„Tā bij pareisi teikts, maht,“ Zautrais preezigs atbildeja, sawu kreetno feewu aptampdams; „kā tat ruda Leene aishweenam saka? Dari pareisi un nebihstees ne no weena, — pehz ta wahrda ari mehs turpmal turesimees. Es tizu, ka Deewsmuhs ne-attstahs.“

Drihs pehz tam usmelleja abi wezaki sawas zeetas zifas un duseja saldas, nēka daschs bagatais, kas sishschu gultā par wolti pehz meega nopuhschahs, jo winam ta leelaka manta truhksti, prohti firds meers. Un tapat jaw ari wezu wezais satams wahds skan: Skaidra firdsapfina ir tas mihtstakais spilwens.

III.

Beenadi laudis labpraht beedrojahs.

Mals, kusch ari birgeru skohlā gahja, bij no pascha eefahkuma ar jauno Murreai'u itin zeeti sadraudsejes. Wispirms wini gan laikam til tadeht kohpā turejahs, ka abi bij dsimti Amerikaneeschi, bet ar laiku wini atrada, ka abeem glusch i weenadas dabas, tas ir, glusch tee paschi netikumi bij. Dschons behga no darba un Mals tapat; Mals mihleja aplahrt blanditees — Dschons ari, un tā tad nebij ko brihnitees, kad Malsam arween tahs paschas kaites, tee paschi preeki bij, kas Dschonam. Ihsi fakohht, wini bij reti redsehts pahritis, weens ohtra mihlestitas zeenigi.

Ja ihpaschi kahda starpiba starp abeem buhtu usmellejama, tad ta wareja til weenigi ta buht, ka Mals, audschu mahstes speekiti pasihdams, sawus usdewumus mahja gatawus taisija un ari skohlā zil nezil usmanija, kamehr Dschons ne schane ta nedarija; un preeksch ka gan? Winsch jaw bij turigu wezaku behrens, un bagateem laudim pehz wina dohmahm nēka newajadseja mahzitees, „mahamee neeki“ bij tilai preeksch bada-kahscheem, kā p. p. preeksch Zautro Zura, kuru winsch no wifas firds eenihdeja.

Schai pehdejā leetā bij Mals ar winu weenos prahtōs; zil daudskahrt audschu mahte nebij Zuri usslawejuse un winam usdewufe to few par preekschshimi nemt, — schlofera dehlam pat jaw wajadseja schad un tad pahre Mals usweschanohs un uszhtibu skohlā, winai sinu doht.

Tas wifs Malsu jaw fen bij kaitinajis un tapehz winsch wifai preezajahs, kad ari Dschons Zura ne-eeredseja.

Tas naid's, ko fabrikanta dehl's pret Zuri tureja, bij wehl leelaks, nēka Mals naid's. Bet no ta laika, kur skohlotaj's Jurim bij usdewis, Dschonu usraudsiht, jauna Amerikaneescha dufmahm nebijnekahdas rohbeschas un winsch fazija sawam draugam:

„To schlofera senki es pamahzischu, — es winu kaitinischu, kamehr winsch sils paliks.“

Un pateesi no tahs reises Jurim wairs nebij meeriga brih-tina. Mals un Dschons winu bes miteschanahs kirzinaja, tā ka beidsoht ari winam firds faskrehjahs un winsch dufmigs abeem nemeera putneem teiza, ka tiklihd's winu wehl reis aiskahrtschoht, winsch schohs abus kā peenahlahs kreetni epehrschoht.

Dschons un Mals pahre to nu gan smehja, bet bailes wineem tomehr tika, jo Juris bij stiprs sehns, ar kuru neweens labpraht kildas ne-eesahka. Tā tad jaunam Zautrajam kahdu laiku no mohzitajeem bij meers, lihds kahds swarigs gadijums winu slepeni kwehlofchu naidu no jauna leesmas fazehla.

Dschona un wina drauga kahribas un eegribeschanas deenu no deenas palika leelakas, tā ka beidsoht wineem ar leelajahm keshchas naudahm, kuras Dschons no sawa tehwa dabuja, wairs nepeetika wifus eekahrtus gahrdumus sapirkt.

„Kaut kahdi mums naudas japagahdajahs,“ teiza Dschons, „Mals, pahredohma pahre scho leetu. Es tewi lihds schim esmu ussurejis, nu ir tawa reise.“

„Ak tu manu baltu deeninu,“ smehjahs schis, „kā tad es to lai eefahku; tew, bagatu wezaku dehlam, tas pateesi daud's weeglaki.“

„Tu runa kā jaw muhsu dsihwes nepasihdams,“ Dschons sapihz's atbildeja. „Waj tu dohma, ka pee mums mahja nauda pa galdu wirsu aplahrt mehtajahs? Ta ir wifa rub-pigi dselses naudas skapjōs eeflehgta un pee winas nekahdi zitadi newar klahht tikt, ka ar ihsto atflehgu. Waj tad tawai audschu mahtei nemas naudas naw? Wina talschu ir til sikhsta, wajadseja jaw buht ko faraufschai.“

„Tā nu gan ir,“ atteiza Mals, „es winu daud'sreis esmu naidu skaitam redsejis, un tur bij, tizi man, wewels kalns sudraba gabalu.“

„Nu tad, winai pateesi nebuhs naudas skapja,“ Dschons ahtri krita walodā.

„Naudas skapja gan naw, bet tomehr es nesinu, kur wina sawu mantu glaba.“

„Eij nu eij, Mals!“ fahka fabrikanta dehl's sohboht, „tas bij par daud's dumji teikts! Usmanees nahkoschu reis, gan tad dabusi sinahht.“

„Ja, kad manis ikreis ahra nesuhstitu, kad naidu skaita.“

Tē Dschons swebrodamahm azim issauza: Waj tad durwis atflehgas zauruma naw, zaur kuru war redseht?“

„Pateesi, tew taisniba, — hahaha, tas man nemas ne-eekrita prahtā. Tagad tilai pazetees, Dschon, gan ar mani meerā buhji.“

Schi faruna notika fabrikas pagalmā aish kahda wezu dehlu blahka. Abi draugi stipri tizeja, ka neweens tur winu walodā nebuhs noklausitees un gahja drohschi mahja sawu nodohmu ispidiht. Buhtu wini manijuschu, ka pee winu farunas kahds leezineeks tuwumā bij, tad gan buhtu scho stiki atmetuschu un jaunu isgudrojuschu.

Atkal bij nedeka aplahrt un swebdeena klahht, kura scho-reis lohti nemihliga iskatijahs. No swebdeenas rohtas pee

winas nebij nelo maniht, jo wina bij fa-ihgufe pelekä leetus mehteli eetinufes.

Ruda Leene fehdeja pee lohga un fehkirstija pa bihbeli; tomehr winas dohmas fhodeen islikahs dauds masak pee Deewa efojchas, nefa zitahm fwehtdeenahm pehzpusdeenahm, jo wina drihjolika beeso grahmatu un fajija Ralsam, kurfch us sofas flinkoja:

„Eij auglu kambari un islasi trihs fchokus to-labaka ahbotu. Nahtskundse Marstahler winus wehl fhodeen grib dabuht. Bari winus turp-aisnest un dseramu naudu nopelnitees!“

Ralsis paklaufija un isgahja pa durwim, kuras Leene tuhliit aibulteja. Tad wina peegahja pee gultas un runaja klujam pee fewis:

„Ta krusa Deewam gan newaijadseja man uslikt, man jaw ta gruhti deesgan eet.“

Tad wina — ka to azis noskatijahs, kas zaur durwu atflehgas zaurumu luhreja — pajehla falmu maiju un iswilka zitu maijcheli, kas lohti smags efohts likahs, jo wina zeldama Leene steneja.

Nezil ilgi pehz tam bij leelais galds istabas widu ar selta un fudraba naudas tshupinahm aplahs. Leene uslikahs wezo drilli ar teem leelajeem apalajeem stilleem un preezajahs fawu fpojscho mantibu usluhkodama; bet drihs winas preezigaish feijs palika skumigs un kahdu faburnitu papihri is kules iswilkufe wina jahla pee fewis schahdi runaht:

„Te nu efmu taupijufe un krahjuje, lai wezuma deenas meera waretu pawadiht, un nu israhdahs, ka kad wifs mans puhlinfch par wetli buhs bijis. Kas to ar buhtu warejis dohmaht? Es tizeju, ka winfch fen wairs naw wirs semes, ka buhs brandwihnä galu atradis — un te nu nahk no wina schahda breefsmiga wehstis.“

Schohs pehdejus wahrdu runadama wina papihri ahtri atlohziya un jahla lasiht;

„Nujorkä, 13. Septemberi. — Mithä Leene! Wairak, ka „septini gadi nu ir pagahjujchi, kamehr mani feewa un behens „astahja. Mana nabaga feewa ir pee tewis, fawä dšim-tenē, nomirufe, waj Ralsis wehl dšihws, newaru eedroh-„schinatees waizahk. Man ir flikti, lohti flikti gahjis. Ne-„laine us nelaines man notika un ir brihschi bijujchi, kur „gribeju fawu launu dšihwi ar waru nobeigt. Tagad bei-„dsoht laimes mahmina man atkal leelahs griboht usfmai-„diht. Es waru pee kahdas lohti eenesigas darischanas „dalibu nent un man preefch tam zits nefas netruhtst, ka „trihsimts dahlder. Es sinu, ka tew ir weizees kahdu „grasiti aistaupiht, tapehz es tewi luhdsu: fneeds man „tawu palihdsigu rohku un isglahb mani ta no pohsta un „breefsmiga gala. Gadalaitä es tew to sumu atkal atdohfchu.

Taws schwahgeris

Tohms Wilsens.“

Leene lasija rakstu dauds, dauds reises, atspeedahs tad ar elkoni us galda un nolaida galwu. Lehnam un klusinahm wina beidsiht eefahla:

„Es mahfai winas pehdeja brihtina us nahwes gultas fohli-„johs Tohmu nepamest, ja winfch tilai grib jaunu, labaku dšihwi eefahkt. Mironeem dohts wahrds ja-ispilda, zitadi wi-„neem, ka laudis-runa, naw meera kapä. Tä tad ari Tohmam trihsimts dahlderus dohfschu. Trihsimts dahlderus! Ni Deewin, zil ilgi nebij jataupa un few fchur tur ja-atrauj, kamehr winus fakrahju! Un nu es winus ta aifweefchu proh-

jam, jo Tohms man winus gan wairs ne-atdohs. Un kad winfch fchohs buhs patehrejis, waj tad winfch atkal nenahks luhgtees? Un waj tad man tad atkal nebuhs jadohd, tapehz ka nelaitkei to fohliju?“

Gruhti un fahpigi nopuhsdamees afaru pilnahm azim, wina noskaltija trihsimts dahlderus un nolika zitu agrakä weekä.

„Tagad fcho sumu papihra naudä ismainifchu,“ wina pee fewis runaja, „un tad pasta nedohfschu.“

Nezil ilgi pehz tam klaweja Ralsis pee durwim, kuras Leene tuhlin atschahwa.

„Es ahbotus islasiju nu gribu nu winus aisnest!“

„Preefch ta wehl wifa stunda laika,“ audschu mahte flarbi atteiza, „man tagad kur nohtigi janoet. Tu tikam farga mahju, es schigli buhschu atpakat.“

Leene apnehmahs leelu lakatu un isgahja, wairak ne wahrda nerunadama.

No Ralsa waiga atspihdeja uswaretaja preeks. Winfch pee-„tezeja pee durwim un labu laiku klawifjahs. Pehz brihtina winfch eefauzahs: „Wina ir prohjam. Nu ir laiks!“ Winfch mudigi aibulteja durwis un gahja tad pee audschu-mahtes gultas.

Maš sekundes winfch falmu maiju bij pajehlis un wifu gultas dibenu ar naudas maifcheeem noliktu eerahsidams winfch aif preeka eefleedsahs. No wairak kulehm pa kahdeem selta un fudraba gabaleem panehmis winfch gultu atkal uttaifija ta ka wina agrak bij bijufe un lai neweens pee wina launuma nemekletu, tad winfch, pehz tam kad durwis atkal bij atbulte-„jis, apfehdahs pee lohga, panehma bihbeli un likahs tani no-„peetni lafoht. Pehz pufstundas audschu mahte pahnahza.

„Rals, tagad tu wari eet, es fawas darischanas isdariju,“ fajija wina lohti weenteesigä balfi.

Ruda Leene bij neredseti skumjiga, un apnehmahs skumjas isklidinajoht pee Zautrajeem no-eet. Winai ta ikreis firds atspirga, kad wina Zautro laimigu fadshwi redseja un tad ari wina labpraht ar Zautro tehwi un mahti pahre fawahm darischanahm avrunajahs, jo no Zautrajeem wina nefa neslehpa.

Tä tad ari fhodeen wina drihs ween eefahla no fawa schwah-„gera Tohma runaht un pahre fawu gruhtu likteni fuhdsitees. Te Zautro tehws winai pameta ar azim un fajija:

„Nahks laiks, nahks padohms. Bet tagad lai paleek, ka-„mehr mahte Zuri buhs apguldiujufe.“

Juris, kas libds fchim ne-eewehrohts meerigi pee lohga bij fehdejis, fajija tagad tehwa wahrdu dširdejis:

„Es gan faprohtu, ka Lahpitajas kundse manis pehz lai kluju zeefch, tapehz ka es wehl par jaunu, tahdas farunas klawitees. Nu, es jaw ari no tahm nelo nekahroju issinaht; bet kad Lahpitajas kundse nu reis no fawa krahjuma runaja un baibijahs, ka tas winai ar laiku waretu isputeht, tad man winai ir kas japastahsta, ko es labpraht pee fewis buhtu pa-„turejis, ja mana apfina man to lautu.“

„Ta tad bij gara runa,“ issauza tehws fmeedamees. „No Zura wehl tahdas nebiju dširdejis.“

„Laidet tafschu sehnam watas isrunaht,“ metahs Leene sin-„kahrizi starpä, „winam kas us firds gut.“

„Nu ja,“ atbildeja Juris, „ar weenu wahrdu, es kundsi gribeju beedinaht.“

„Mani?“ eefauzahs Lahpitaja fatruhlfufes. „No ka tad?“

„No sagla, kurfch pehz winas krahjuma tibko.“

Wisi usskaltija sehnu isbrihnojujchees un tehws fajija: „Zuri, tu gan pa fapneem runa?“

„Man shehl, kad ta naw,“ atbildeja schis, „es ari sinu ka sagli fauz. Taijnibu teizoh, wini ir diwi.“

Te Leene wairs newareja fawalditees. „Teiz ihseem wahrdeem pateesibu. Kas tee blehschi ir?“

„Weens ir Rals's Wilsens, ohtris Dschons Murrais.“

Te Leene uslehja no krehsla, it ka kad ischuhfska winai buhtu kohduse; luhpas winai trihzeja, azis swehroja, rohkas fawillkass kulakos. Wina peegahja pee Sura, sita tam itin zeeti us pleza un fazija skarbâ balsi:

„Istahsti man wifu, bet Deews lai tewi pafarga, jam elosi!“

„Nepateesibas nekad wehl ne-esmu runajis,“ sehns meerigi atbildeja, „un Juhs, kas mums til dauds laba darijuschu, nu gan it-pawifam ne-apmeloschu. Man lohti shehl, ka man Jums fahpes jadara, bet zitadi newaru, jo Rals's ir sliktâ beedribâ eekluwis, kura winfch par palaidni un neleeti isaugš.“

„Stahsti tatschu, stahsti!“ mahjass Lahpitaja wirsü atkal atfehdamahs.

„Preefch kahdam astonahm deenahm mahte mani fuhstija us fabriku tehnam pufdeenu aisnest. Utpakat nahdamas es ais kahda uskrauta wezu dehtu blahka dsirdeju pakuš runajam. Neko nedohmadams es apstahjohs un nojehdsu no balsim, ka runataji Rals's un fabrikanta dehts bij.“

Tad Juris wahrdu pa wahrdam istahstija mums jaw pasihstamo farunu.

Leene wifu dsirdejuse wairs nebij waldama. „Deews lai teem palaidneem ir shehligs, es wineem wifus kaulus fatreefchu,“ wina dujmäs eesauzass, pakehra fawu leeto lakatu un bij pa durwim ahrâ.

Leenam wina atflehdsa durwis un pehz tam, kad bij pahreeczinajusehs ka Rals's behnina kambari zeeti aismidšis guleja, wina eegahja jawâ kambari, aisedsa sivezi un fahka fawu naudu pahrskaitiht. Drukla kahdi diwidesmit dahlderu.

Kuda Leene labprahst tuhlin buhtu behnina kambari steigufehs, Rals'u is gultas israhwuse un kreetni nomisojuse, — bet wina tomehr fawaldijahs un atstahja fohdu rihdeenai.

IV.

Pelnihšs fohds.

Ohtrâ rihtâ Lahpitaja pasludinaja fawam audschu dehtam, kurfch patlaban us fohlu eet taišnjahs, ka wina schodeen us tirgus pahroht ne-eeschoht.

„Man ir zitur darischanas, tapehz tu schodeen, no fohlas pahrnahjis, wari reis pehz tawas firds patilshanas padilhwotees.“

Tahda wehšs faprotami Rals'am bij lohti patihkama, ka to ari wina lihgmis gihmis israhdija. Preezigs un bes behdahm winfch aismetahs prohjahm. Audschu mahte winam ilgi nofklatijahs pakat un tad pee fewis norunaja:

„Tagad es to neleeti gluschu drohychu padariju. Winfch fawa laupijuma nenoflehps . . .“

Tohrna pulkstens sita desmit un fohlneekeem birgeru fohlâ bij weselu zetordalu stundas brijwlais.

Wirsklases preefchneeks, Schreiber kungs, bij patlaban stundu nobeidšis, kad negaidohst kahds pee fohlas istabas durwim peeklaweja.

Stohlotajs fauja: „nahzeet eefchâ“ un pa durwim eenahja garfch leefs fewifchlis, kuru Rals's tuhlin par fawu audschu mahi pasina. Wina eerangohst winam launa firds tuhlin fahka drebeht un winfch schigli jaunajam Murraiam, kurfch lihdsas fehdeja, kahdus wahrdus patfchufsteja.

Kuda Leene parunaja ar Schreiber kungu pahri wahrdus

un tas tuhlin pawehleja Rals'am un wina draugam Dschonam preefchâ nahst.

Jauno grehziineku bailes israhbijahs par pateefahm, jo Leene fatwehra fawu audschu dehtu ais apkalles, ispurinaja to labi kreetni un fazija tad:

„Rals, tu esi saglis, — tu esi mani apjadšis!“

Rals's dohmaja itin labi esam, kad winfch fahktu brehkt un waimanaht: „Wai manu Deewinu, tas naw pateesiba. Es wis ta nedariju.“

Zaur scheem pehdejem wahrdeem winfch fawu wainu bij tiklab ka isteizis, bet winfch tomehr wehl nemitejahs leegtees.

„Tad isteiz tatschu tu pateesibu“ usrunaja Schneiber k. Dschonu.

„Kahda man ar fcho leetu war dala buht, mans tehws ir bagats,“ Dschons iepni atbildeja.

„Un tomehr war bagata tehwa nerahtnis dehts blehdis buht,“ teiza winam afchi Leene.

„To es fawam tehnam pastahstischu,“ brehja Dschons, „winfch Juhs gan pee polizejas apfuhdsehs!“

„Usmanees tilai, ka polizeja tew pascham kahdu wahrdinu neteiz,“ issauze Leene fadufmojusehs.

Skohlas istabâ bij til klusu, ka basnizâ; wisi klausijahs leelajâ strihdinâ. Neweens nedohmaja brijw-lailâ pa pagalmu paspehletees ka zitahm reisehm. Kas schodeen klases istabâ notika, bij preefch wifseem no dauds leelaka swara, ihpaschi tapehz, ka dalineeki bij Dschons un Rals's, kuru palaidnigi stiki wifseem bij pasihstami.

„Juhs wehl gribat noleegtees?“ tirdija Leene tahlak, „waj gan wairs ne-atminatees, ko preefch astonahm deenahm fabrikas pagalmâ ais wina dehtu blahka isgudrojat?“

„Abi laundari gan druszia istruhkass, bet weens ohtram ar azim pametuschu fahka atkal leegtees, isteikdami, ka newarohst atminetees, jawâ muhschâ kahdreis ais wina dehtu blahka farunajusehs buht.“

Bar tahdu beskaunibu Lahpitaja ne-issakami nofkaitahs un brehja fawas dujmäs:

„Ko? Juhs wehl eedrohychinajatees leegtees? Un Zautro Juris to pats ar fawahm ausim ir dsirdejis!“

„Tas ta ir,“ metahs Juris waloda. „Druklaht man jafaka, ka Dschons Rals'u us wifadeem sliktumeem pamudina.“

„Aldohdeet tuhlin sagto naudu,“ pawehleja Leene, abeem sehneem tuwodamahs.

„Mums nekahdas naudas naw,“ Dschons spihstigi atbildeja, fawam isteikumam par peerahdijumu fawas kules apgreedams, ko ari Rals's winam pakat darija.

Leenes dufmahm wairs nebij rohbeschass un wina usbrehja Rals'am: „Rals, isteiz taijnibu, jeb es tewi tilahm pehrfchu, kamehr tu wairs waideht nespehš!“

Rals's no fawas audschu mahtes labi sinadams, ka wina pehreenu peefohlidama nekad nejohtoja, fahka tagad schnulsteht: „man — man — tahs naudas — naw.“

„Kam tu winu atdewi?“

Rals's rahdija us Dschonu.

„Kur tas winu nobahja?“ eksamineereja Leene tahlak.

„Sahbakos,“ sklaneja ihja un sklaibra atbilde.

Fabrikanta dehts nobahla, bet fahka pret fawu draugu pagreesees to drebedamâ balsi gahnihst: „Tu esi melis. Ta nauda peeder man; es winu no fawahm keschas naudahm esmu fakrahjis.“

(Turpmat wehl.)

Grandi un seedi.

Brangi trahpihts.

Rahds awischi redaktors Skotu semē bija ņawas awises pirmā numurā aistehris kahdu kahrſchu ſpehletaju beedribu, kur wiltneeki un blehſchi ween bija ņadewuſchees kohpā. Drihs pehz tam winſch dabuja ſtipru apdraudeſchanas rakſtu, kur bija rakſtihts, lai pahr tahdahm leetahm klusu zeeſchoht; ja ne, tad dabuſchoht brangu pehreenu. Redaktors zaur ſcho rakſtu nelahwahs wiſ eebaiditees, bet jaw nahkoſchā numurā pahr mineto nebuhſchanu wehl jo zeeſchati rakſtija.

Pehz tam kahdu deenu, kad redaktors ſehdeja pee ņawa rakſtama galda, eenahl kahds brangs tehwinſch, kam, lai gan ihſa, bet deefgan reſna wiſe rohlā, un praſa, waj redaktors eſoht mahjā.

Redaktors nomanidams, ar kahdu nodohmu laikam tehwinſch nahjis, atbild, ka redaktors ſchim brihſcham ne-eſoht mahjās, bet drihs atnahſchoht, un luhdſa, lai pa to laiku atſehſchootes un palajoht awises. Swefchais tuhli noſehdahs uſ krehſlu, kahjas kruſtiſki ſalizis, wiſe blakam, un nehma awises rohlā. Pa tam redaktors manijahs ahra un pa trepehm ſemē, bet trepju galā ſateel ohtru tehwinu, kam ari kreetna-wiſe rohlā, un tas ar rupju balſi ari praſa, waj redaktors eſoht augſchā. Redaktors atbild:

„Ir gan patlaban ſawā iſtabā un juhs winu atradiſeet awises laſam.“ Swefchais nu ſteigdamees dewahs uſ augſchu, ſkrehja iſtabā eekſchā un beſ kahdas zitas ſweizinaſchanas eefahla ar ſawu wiſi awischi laſitajam puteklus no ſwahreem noputinah, un kā prohtams, ſahlahs ſtarp abeem tehwineem, kaſ no minetahs kahrſchu beedribas gan ſuhititi, bet weens ohtru nepaſina, breeſniga lauſchanahs, kamehr beidsoht abi pa trepehm noripoja ſemē.

Tee, kaſ bija ſuhititi, lai redaktoram uſbruſhoht, bija tagad paſchi ſawā ſtarpā weens ohtru kreetni iſpehruſchi.

Blauwas Eduards.

Mihlo Brihwprahtin!

Sawōs ſludinajumōs tu iſſludini, ka kahdam zeen. melder-kungam humoristiġā wakarā eſoht prahtinſch paſudis. Ja nu winſch to gribetu wehl rohlā dabuht, tad lai peeteizotees ar likumigu atradumu atlihdsinaſchanas algu pee „ohſchermana — Rahtmaleeſchōs.“

Es ari minetā humoristiġā wakarā buhdams redſeju til lab meldera kā ari ohſchermana prahtus un pee tam man iſlikahs, ka ne wiſ meldera kungs bija prahtu ſaudejis, bet ohſchermana kungam tahda liga rahdijahs peemetuſehs. Turpat ari kahda dahma dabujuse gihboni zaur runas nepatiſchānu. Ja ahſtiſchānahs buhtu no ſinamas puſes (Tu mani ſaprohti, no kahdas puſes) druſzin leelaka palikuſe, tad laikam wiſeem Rahtbuhdameem buhtu gihbums uſbruzis.

Bet, mihlo Brihwprahtin, ko tu dohma, waj nebuhtu labaki, ka daſchi pirms ſawu prahtu ſaturetu, eekam iſdaudſina, ka ziti prahtu ſaudejuſchi? Tawōs ſinamais draugs.

Grandini.

Whri, kad wini runa, ir kā zelineeki, kaſ grih tikai galā tilt; tapehz gala mehrkis teem ir ſwarigaks, neka patš zelſch.

Turprelim ſeewas, kad tahs runa, ir kā zelineeki, kaſ tikai grih jeloht, bet nelad negrib galā tilt; tapehz zelſch winahm ſwarigaks, ne kā gala mehrkis; winas zelo lihktumu lihktumeem un nelad nenohl galā. —

Utraiknes laſa jo dedſigak mihleſtibas grahmata, neka jaunās meitas; bijuſcho wihru winas eeklata par kahdu ſihmi, ko grahmata eeleel, lai waretu ſinaht, zil tahli laſihts; ſihme ir pagalam, un winas laſa tahlaſ.

Sirds pukitei.

Rauniga noſarſchāna ir pehz rihta un wakara-blahſmas taš ſkaiſtakais ſarlanums paſaulē. Wina ir zilweka eekſchkiġa engeka ehna, kaſ uſ muhju waigeem parahdahs. Kaut jel muſcham ta no Tewis ne-atſtahtoſ!

K. R.

Labi dohts.

Kahds augſtprahtiġs un dumjilepnis, kaſ neſinaja kā ſawu degunu neſi un tureht, gribeja lauſchu preekſchā iſſmeek kahdu, kad patlaban wehrſchi tika garam dſihtti, tā praſidams: „Draugs kaſ tee tahdi?“

„Dohti par to brihnohs, kad Tu wairs ſawus tauteeſchus nepaſihtti“ atbildeja weenteefiġi tas, ko gribeja iſſohboht.

K. M.

Zil taiſnibas klahnu?

Mahte: „Saki, Zuhlin, waj tas teeſa, kā Leijas Kriſta daſcheem ſtahtijuse, ka tas Dukuru Miſchka eſoht Tawōs bruhtgans, kaſ jaw Tawi uſrunajis?“

Meita: Tawā preekſchā, mihla mahte, taiſnibu teilſchu un tas bija tā. Wina ſwehtdeenā, kad biju baſnizā, ſehdeju ar Leijas Kriſtu lihdsahs ſohlinā. Kad nu Dukuru Miſchka arween uſ manis ſkatiġahs, tad ta praſija, waj winſch eſoht mans bruhtgans. Es ahtrumā tai newareju neko atbildeht, ka tikai teizu: „warbuht gan!“

K. M.

Kam lihdsinaſim meitinas?

Waj pukitehm? Ne! Lai jauki gan ſeed un mihligi iſſkalahs, tad tomehr ſeedōs daſchs kulainis atrohnahs, kaſ wehlakti ko iſtaifa.

Waj roſitehm? Gan drihſaki tahm! Lai jauki gan ſeed, taſ dſeloni tahm eekſchā, kaſ daſchreis it pikti dur un ſirdei ſahpes dar.

Waj engelischeem? Ak teeſchahm teem lihdsinaht gan waram mehs tahs: Jo wehlakti arween tahs „engelishi“ paleel, ka ſaukt mehs tahs dſihwē drohſchi waram: waj debefš jeb elles engelishi.

K. M.

Seedini.

Ir wihri, kaſ teizahs, ka wineem ſchihſ paſaulē manta un waldbiba neruhy, un tomehr ir mantas- un waldbibas- kahrigi — tee ir ultramontanu ſeeds.

Kaſ bankruti kritiſ un zeetumā ſehdejis un tomehr atkal ſpehjis no jauna eefahkt andeli — tas ir blehſchu ſeeds.

W—l.

Atbildebams redaktehs Ernſt Plateš.